

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

POSTĘPOWANIE ODRĘBNE
W SPRAWACH Z ZAKRESU
PRAWA PRACY
I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

KOMENTARZ

redakcja naukowa
Kamil Antonów
Andrzej Jabłoński

Kamil Antonów
Andrzej Jabłoński
Bartosz Suchacki
Jacek Witkowski

PRAKTYCZNE KOMENTARZE LEX

LEX

a Wolters Kluwer business

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

POSTĘPOWANIE ODRĘBNE
W SPRAWACH Z ZAKRESU
PRAWA PRACY
I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

KOMENTARZ

redakcja naukowa
Kamil Antonów
Andrzej Jabłoński

Kamil Antonów
Andrzej Jabłoński
Bartosz Suchacki
Jacek Witkowski

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2014

Stan prawny na 15 września 2014 r.

Wydawca
Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący
Joanna Maź

Opracowanie redakcyjne
Katarzyna Świerk-Bożek

Łamanie
Andrzej Gudowski

Poszczególne części komentarza napisali:

Kamil Antonów – art. 459 (pkt I i III), 461 (pkt II), 464 (pkt II), 466 (pkt II), 469 (pkt II),
476 (pkt II), 477⁸, 477⁹ (pkt 1–7), 477¹⁰–477¹³, 477¹⁵–477¹⁶

Andrzej Jabłoński – art. 459 (pkt II), 460 (pkt I), 461 (pkt I), 463 (pkt I), 467 (pkt I),
468 (pkt I), 469 (pkt I), 476 (pkt I), 477, 477²–477⁶

Bartosz Suchacki – art. 460 (pkt II), 462 (pkt II), 463 (pkt II), 465 (pkt II), 467 (pkt II),
468 (pkt II), 470 (pkt II), 471 (pkt II), 472 (pkt II), 473 (pkt II), 475¹ (pkt II), 477⁹ (pkt 8–9),
477¹⁴–477^{14a}

Jacek Witkowski – art. 462 (pkt I), 464 (pkt I), 465 (pkt I), 466 (pkt I), 470 (pkt I), 471 (pkt I),
472 (pkt I), 473 (pkt I), 474 (pkt I–II), 475 (pkt I–II), 475¹ (pkt I), 477¹, 477⁷

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2014

ISBN: 978-83-264-3394-8

Wydane przez:
Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	7
Słowo wstępne	17
Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego	19
CZĘŚĆ PIERWSZA	
Postępowanie rozpoznawcze	21
Księga pierwsza	21
Proces	21
Tytuł VII.....	21
Postępowania odrębne	21
Dział III.....	21
Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	21
Rozdział 1. Przepisy ogólne	21
Literatura	21
Art. 459	26
Art. 460	72
Art. 461	96
Art. 462	112
Art. 463	117
Art. 464	131
Art. 465	136
Art. 466	146

Art. 467.....	175
Art. 468.....	182
Art. 469.....	193
Art. 470.....	213
Art. 471.....	215
Art. 472.....	221
Art. 473.....	229
Art. 474.....	237
Art. 475.....	239
Art. 475 ¹	241
Art. 476.....	260
Rozdział 2. Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy.....	320
Literatura.....	320
Art. 477.....	321
Art. 477 ¹	331
Art. 477 ²	335
Art. 477 ³ –477 ⁵	340
Art. 477 ⁶	341
Art. 477 ⁷	342
Rozdział 3. Postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.....	342
Literatura.....	342
Art. 477 ⁸	345
Art. 477 ⁹	350
Art. 477 ¹⁰	377
Art. 477 ¹¹	382
Art. 477 ¹²	393
Art. 477 ¹³	395
Art. 477 ¹⁴	396
Art. 477 ^{14a}	413
Art. 477 ¹⁵	415
Art. 477 ¹⁶	416

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- EKPC – Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.)
- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 121)
- k.k.w. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.)
- KN – ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 191)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p. – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.)
- k.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)

- k.p.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- k.s.h. – ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 z późn. zm.)
- o.p. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.)
- p.p.s.a. – ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.)
- p.s.u.s. – ustawa z dnia 28 lipca 1939 r. – Prawo o sądach ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 1961 r. Nr 41, poz. 215 z późn. zm.)
- p.u.s.a. – ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 153, poz. 1269 z późn. zm.)
- p.u.s.p. – ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 427 z późn. zm.)
- r.o.l. KRUS – rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 31 grudnia 2004 r. w sprawie orzecznictwa lekarskiego w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Dz. U. z 2005 r. Nr 6, poz. 46)
- r.o.l. ZUS – rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz. U. Nr 273, poz. 2711 z późn. zm.)
- rozporządzenie (WE) nr 44/2001 – rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L 12 z 16.01.2000 z późn. zm.)
- r.p.ś.e-r. – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępo-

-
- wania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412)
- r.u.s.p. – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 259)
- statut ZUS – Statut Zakładu Ubezpieczeń Społecznych stanowiący załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 stycznia 2011 r. w sprawie nadania statutu Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 18, poz. 93)
- u. abolicyjna – ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. poz. 1551)
- u.e.k. – ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1097)
- u.e.p. – ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 z późn. zm.)
- u.e.r. FUS – ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 z późn. zm.)
- u.k. – ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 400 z późn. zm.)
- u.k.s.c. – ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1025)
- u.n.ś.k. – ustawa z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. Nr 97, poz. 800 z późn. zm.)
- u.o.f.f.e. – ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 989 z późn. zm.)

- u.o.f.u.s. – ustawa z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 1989 r. Nr 25, poz. 137 z późn. zm.)
- u.o.s.p. – ustawa z dnia 24 października 1974 r. o okręgowych sądach pracy i ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 39, poz. 231 z późn. zm.)
- u.p. – ustawa z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599 z późn. zm.)
- u.r.s. – ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 982 z późn. zm.)
- u.r.z.s. – ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.)
- u.s.d.g. – ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 672 z późn. zm.)
- u.s.n.p. – ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.)
- ustawa o PIP – ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 404 z późn. zm.)
- ustawa o PSP – ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1340 z późn. zm.)
- ustawa o SW – ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 173 z późn. zm.)
- u.s.u.s. – ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 z późn. zm.)

-
- u.ś.o.f. – ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą (Dz. U. poz. 616)
- u.ś.o.w. – ustawa z dnia 11 kwietnia 2003 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 213)
- u.ś.o.z. – ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.)
- u.ś.p. – ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 170 z późn. zm.)
- u.ś.r. – ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 z późn. zm.)
- u.u.s.r. – ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1403 z późn. zm.)
- u. wypadk. – ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 z późn. zm.)
- u. zasiłk. – ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 159)
- u.z.e.f. – ustawa z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej

- u.z.e.ż.z. – Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 667 z późn. zm.)
– ustawa z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 666 z późn. zm.)
- u.z.g. – ustawa z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844 z późn. zm.)
- u.z.i.w.w. – ustawa z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 101, poz. 648 z późn. zm.)
- u.z.w.ch. – ustawa z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 737)
- u.z.z. – ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 167)

Czasopisma, zbiory orzecznictwa

- Apel.-Lub. – Apelacja. Sąd Apelacyjny w Lublinie
Apel.-W-wa – Apelacja. Sąd Apelacyjny w Warszawie
Biul. SAKa – Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach i sądów okręgowych. Biuletyn
- Biul. SN – Biuletyn Sądu Najwyższego
EPS – Europejski Przegląd Sądowy
GSP – Gdańskie Studia Prawnicze
GSP-PO – Gdańskie Studia Prawnicze – Przegląd Orzecznictwa
- M.P.Pr. – Monitor Prawa Pracy
M. Praw. – Monitor Prawniczy
NP – Nowe Prawo

ONSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSAiWSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
OSA	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSAB	– Orzecznictwo Sądów Apelacji Białostockiej
OSAW	– Orzecznictwo Apelacji Wrocławskiej. Biuletyn Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
OSNAPiUS	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (do nr 1 z 2003 r.)
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna (od 1995 r.)
OSNCAPiUS	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna, Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (w latach 1982–1994)
OSNCK	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna i Karna (w latach 1953–1961)
OSNCPiUS	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (w latach 1962–1981)
OSNC-ZD	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna. Zbiór Dodatkowy
OSNKW	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
OSNPUSiSP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPiKA	– Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
PiP	– Państwo i Prawo
PiZS	– Praca i Zabezpieczenie Społeczne
POSAG	– Przegląd Orzecznictwa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
PPC	– Polski Proces Cywilny
PPiPS	– Prawo Pracy i Prawo Socjalne

Prok. i Pr.	– Prokuratura i Prawo
Pr. Pracy	– Prawo Pracy
Prz. Sejm.	– Przegląd Sejmowy
PS	– Przegląd Sądowy
PUSiG	– Przegląd Ubezpieczeń Społecznych i Gospodarczych
Sam. Teryt.	– Samorząd Terytorialny
Sł. Prac.	– Służba Pracownicza
SPPiPS	– Studia z zakresu prawa pracy i polityki społecznej
WPP	– Wojskowy Przegląd Prawniczy
ZNSA	– Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego
ZZZS	– Z zagadnień zabezpieczenia społecznego

Inne

ABW	– Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
AW	– Agencja Wywiadu
BOR	– Biuro Ochrony Rządu
CBA	– Centralne Biuro Antykorupcyjne
DEK	– dożywotnia emerytura kapitałowa
ETPCz	– Europejski Trybunał Praw Człowieka
FEP	– Fundusz Emerytur Pomostowych
FGŚP	– Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych
FP	– Fundusz Pracy
funkcjonariusze	– funkcjonariusze Policji, ABW, AW, UOP, CBA, SKW, SWW, SG, SW, PSP i BOR
FUS	– Fundusz Ubezpieczeń Społecznych
IPN	– Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
KNF	– Komisja Nadzoru Finansowego
KRUS/Kasa	– Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
NFZ	– Narodowy Fundusz Zdrowia

NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
OEK	– okresowa emerytura kapitałowa
OFE	– otwarty fundusz emerytalny
osoby w stosunku służby	– żołnierze i funkcjonariusze
PSP	– Państwowa Straż Pożarna
PSUS	– Polskie Stowarzyszenie Ubezpieczenia Społecznego
PTE	– powszechne towarzystwo emerytalne
SA	– sąd apelacyjny
SC	– Służba Celna
SG	– Straż Graniczna
SKW	– Służba Kontrwywiadu Wojskowego
SN	– Sąd Najwyższy
SW	– Służba Więzienna
SWW	– Służba Wywiadu Wojskowego
TK	– Trybunał Konstytucyjny
TSUE	– Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (od 2009 r.)
UOP	– Urząd Ochrony Państwa
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny
ZUS/Zakład żołnierze	– Zakład Ubezpieczeń Społecznych – żołnierze zawodowi

SŁOWO WSTĘPNE

Oddawany do rąk Czytelników *Komentarz* do postępowania odrębnego w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych jest pierwszym na rynku wydawniczym samodzielnym opracowaniem pracowniczej i socjalnej problematyki procesowej. Jak dotąd bowiem ta część procedury cywilnej była poddawana ocenie w ramach komentarzy do kodeksu postępowania cywilnego, co – z racji objętości tego aktu prawnego – wymuszało ograniczenie rozważań na ten temat. Oderwanie komentarza do przepisów wyróżnionego postępowania odrębnego od reszty cywilnej regulacji procesowej umożliwia zatem rozszerzenie przedmiotu analiz oraz pogłębienie, nierzadko z krytycznymi uwagami, wielu wątków pojawiających się w dotychczasowym piśmiennictwie i orzecznictwie sądowym.

Dodatkowym atutem niniejszej publikacji powinien być również fakt, że autorzy nie skupiają się wyłącznie na kwestiach postępowania pierwszoinstancyjnego, lecz przy okazji komentowania różnych przepisów postępowania odrębnego odnoszą się także do innych regulacji, zarówno procedury cywilnej, jak i uregulowań pozakodeksowych, tj. kosztów sądowych (przy uchylonym art. 463 k.p.c.), postępowania apelacyjnego (przy art. 466 k.p.c.) i uproszczonego (przy art. 466 k.p.c.), postępowań ze skargi: kasacyjnej (przy art. 475¹ k.p.c.), o wznowienie postępowania (przy art. 459 i 466 k.p.c.), o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (przy art. 459 k.p.c.) i o naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (przy art. 471 k.p.c.) czy też odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa (przy art. 477¹⁴ k.p.c.).

Komentarz do postępowania odrębnego w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych jest łącznym, choć nie wspólnym, efektem pracy przedstawicieli nauki prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, sądownictwa pracy i ubezpieczeń społecznych oraz obsługi prawnej instytucji ubezpieczeń społecznych. Zawodowe zróżnicowanie autorów pozwoliło na wzbogacenie opracowania o ustosunkowanie się do tych problemów związanych z pracowniczą i socjalną regulacją procesową, które ujawniają się w praktyce na etapie sądowego stosowania prawa, w tym z perspektywy organu rentowego.

W konstrukcji *Komentarza* (do przepisów art. 459–476 k.p.c.) dokonano podziału na osobne punkty dotyczące spraw z zakresu prawa pracy i spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, natomiast ze względu na szeroki zakres przedmiotowy art. 477⁹ k.p.c. został skomentowany przez dwóch autorów.

Opole–Wrocław, wrzesień 2014 r.

*Kamil Antonów
Andrzej Jabłoński*

USTAWA

z dnia 17 listopada 1964 r.

Kodeks postępowania cywilnego

(tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101; zm.: Dz. U. z 2014 r. poz. 293, poz. 379, poz. 435, poz. 567, poz. 616, poz. 945, poz. 1091, poz. 1161)

Część pierwsza
POSTĘPOWANIE ROZPOZNAWCZE

Księga pierwsza

PROCES

Tytuł VII

POSTĘPOWANIA ODRĘBNE

Dział III

**Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy
i ubezpieczeń społecznych**

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Literatura: B. Adamiak, *Rozgraniczenie właściwości sądów w polskim systemie prawnym* (w:) J. Góral, R. Hauser, J. Trzciniński (red.), *Sądownictwo administracyjne gwarantem wolności i praw obywatelskich 1980–2005*, Warszawa 2005; K. Antonów (red.), *Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Emerytury pomostowe. Okresowe emerytury kapitałowe. Komentarz*, Warszawa 2014; K. Antonów, *Kontraduktoryjno-dyspozycyjny model procesu cywilnego a postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych* (w:) Z. Kubot, T. Kuczyński (red.), *Z zagadnień prawa pracy i prawa socjalnego. Księga jubileuszowa Profesora Herberta Szurgacza*, Warszawa 2011; *idem*, *Sprawy z zakresu*

ubezpieczeń społecznych. Pojęcie oraz właściwości postępowań przedsądowych i ochrony cywilnosądowej, Warszawa 2011; R. Babińska, *Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego a wzruszalność prawomocnych decyzji rentowych*, PiZS 2007, nr 4; *idem*, *Wzruszalność prawomocnych decyzji rentowych*, Warszawa 2007; R. Babińska-Górecka, *Skutki prawne orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego w dziedzinie ubezpieczenia społecznego*, Warszawa 2014; *idem*, *Wznowienie postępowania w sprawach emerytalno-rentowych (w:) Procedury w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych*, PSUS, Gniezno 2008; K.W. Baran (red.), *Kodeks pracy. Komentarz*, Warszawa 2012; *idem*, *Prawo do sądu a modele organizacji systemu rozstrzygania spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych (w:) B. Wagner (red.), Problemy prawa ubezpieczeń społecznych*, Kraków 1996; K.W. Baran (red.), *Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych*, Warszawa 2013; K.W. Baran (red.), *Procesowe prawo pracy. Wzory pism*, Warszawa 2013; K.W. Baran, *Sądowy wymiar sprawiedliwości w sprawach z zakresu prawa pracy*, Warszawa 1996; *idem*, *Ugodowe likwidowanie sporów o roszczenia ze stosunku pracy*, Kraków 1992; *idem*, *Z problematyki wykonalności ugód zawieranych w sprawach z zakresu prawa pracy (w:) B.M. Cwiertniak (red.), Aktualne zagadnienia prawa pracy i polityki socjalnej (zbiór studiów)*, t. III, Sosnowiec 2013; K.W. Baran (red.), *Zarys systemu prawa pracy*, t. 1. Część ogólna prawa pracy, Warszawa 2010; B. Bładowski, *Metodyka pracy sędziego cywilisty*, LEX/el. 2013; J. Brol, T. Szymanek, *Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych*, Warszawa 1989; W. Broniewicz, *Zdolność sądowa w postępowaniu cywilnym*, NP 1965, nr 5; M. Cholewa-Klimek, *Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych*, Warszawa 2010; P. Czarnecki, *Odpowiedzialność pracodawcy a rozwój struktur holdingowych*, LEX/el. 2014; Z. Czeszejko-Sochacki, *Prawo do sądu w świetle Konstytucji RP (ogólna charakterystyka)*, PiP 1997, z. 11–12; H. Dolecki, T. Wiśniewski (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. I. Artykuły 1–366, LEX/el. 2013; H. Dolecki, T. Wiśniewski (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. II. Artykuły 367–505³⁷, LEX/el. 2013; H. Dolecki, T. Wiśniewski (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. V. Artykuły 1096–1217, LEX/el. 2013; M. Dziurda, *Reprezentacja Skarbu Państwa w procesie cywilnym*, Kraków 2005; T. Ereciński, *Apelacja w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2009; T. Ereciński (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze*, t. 1, Warszawa 2009; T. Ereciński (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Postępowanie rozpoznawcze*, t. I, Warszawa 2012; T. Ereciński (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Postępowanie rozpoznawcze*, t. II, Warszawa 2012; R. Flejszar, *Ugodowe rozwiązywanie sporów z zakresu prawa pracy*, SPPiPS, Kraków 2010;

L. Florek (red.), *Kodeks pracy. Komentarz*, LEX/el. 2011; E. Gapska, *Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Komentarz*, LEX/el. 2012; K. Gonera, *Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Komentarz*, Warszawa 2011; A. Góra-Błaszczkowska (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. I, Warszawa 2013; *idem*, *Postępowanie w sprawach o ustalenie istnienia umowy o pracę – uwagi*, M.P.Pr. 2005, nr 6; Z. Góral (red.), P. Prusinowski, *Rozstrzygnięcie indywidualnych sporów ze stosunku pracy*, Warszawa 2013; A. Górski, L. Walentynowicz, *Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Ustawa i orzeczenie. Komentarz praktyczny*, Warszawa 2008; P. Grzebyk, *Jurysdykcja krajowa w sprawach z zakresu prawa pracy w świetle rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001*, Warszawa 2011; P. Grzebyk, *Podstawy jurysdykcji krajowej w sprawach z zakresu prawa pracy w kodeksie postępowania cywilnego i wybranych umowach o pomocy prawnej*, PiZS 2010, nr 4; B. Gudowska, K. Ślebzak (red.), *Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Emerytury pomostowe. Komentarz*, Warszawa 2013; Z. Hajn, *Pojęcie pracodawcy po nowelizacji Kodeksu pracy – część I*, PiZS 1997, nr 5; *idem*, *Pojęcie pracodawcy po nowelizacji Kodeksu pracy – część II*, PiZS 1997, nr 6; A.G. Harla, *Zdolność sądowa w świetle obowiązujących przepisów prawnych*, *Studia Prawnicze* 1986, nr 3–4; J. Iwulski, *Kodeks pracy – orzecznictwo*, Kraków 1997; *idem*, *Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych*, Warszawa 1992; A. Jabłoński, *Stosunek pracy pracowników samorządowych*, Warszawa 2012; Cz. Jackowiak, *Zakładowe organy wymiaru sprawiedliwości w sporach ze stosunku pracy*, Poznań 1965; A. Jakubecki (red.), *Komentarz aktualizowany do ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego*, LEX/el. 2014; A. Januchowski, *Roszczenia pracownicze: jedna sprawa, różne tryby*, Rzeczpospolita z 27 października 2008 r.; K. Jaśkowski, *Wpływ wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 27 listopada 2007 r. na odpowiedzialność pracodawcy za rozwiązanie umowy o pracę*, PiZS 2009, nr 2; M. Jędrzejewska, *Problemy wynikające z regulacji zdolności sądowej w postępowaniu cywilnym*, PS 1993, nr 10; J. Jodłowski, Z. Resich, J. Lapiere, T. Misiuk-Jodłowska, K. Weitz, *Postępowanie cywilne*, Warszawa 2009; J. Jończyk, *Prawo zabezpieczenia społecznego*, Kraków 2006; *idem*, *Spory ze stosunku pracy*, Warszawa 1965; L. Kaczyński, *W sprawie jednostki organizacyjnej jako pracodawcy*, PiZS 1998, nr 5; A. Kidyba, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, t. II. Komentarz do art. 301–633 k.s.h., Warszawa 2013; M. Klimas, *Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych*, Warszawa 2013; K. Korzan, *Kurator w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 1966; Z. Kubot, T. Kuczyński, Z. Masternak, H. Szurgacz, *Prawo pracy. Zarys wykładu*, Warszawa 2010; D.E. Lach, *Reprezentacja procesowa organów rentowych*, ZZS 2012, nr 4;

T. Liszcz, *Kontrydktoryjne postępowanie sądowe w sporach pracowniczych po zmianie k.p.c.*, PiZS 2005, nr 3; *idem*, *Prawo pracy*, Warszawa 2012; M. Malczyk-Herdzina, *Uprzywilejowanie procesowej pozycji pracownika w świetle przepisów kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu odrębnym, a konstytucyjna zasada równości wobec prawa (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP)*, SPPiPS, Kraków 2010; M. Malczyk-Herdzina, R. Flejszar, *Pojęcie „sądu właściwego” i „organu właściwego” na gruncie przepisów k.p.c. normujących postępowanie odrębne w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych*, SPPiPS, Kraków 2011; M. Manowska, *Postępowania odrębne w procesie cywilnym*, Warszawa 2012; A. Marek, *Sądowe ustalanie wypadku przy pracy*, Sł. Prac. 2009, nr 10; E. Marszałkowska-Krzesł (red.), *Postępowanie cywilne*, Warszawa 2013; M. Mędrala, *Funkcja ochronna cywilnego postępowania sądowego w sprawach z zakresu prawa pracy*, Warszawa 2011; *idem*, *Kontaminacja postępowania sądowego w sprawach z zakresu prawa pracy z postępowaniem uproszczonym w relacji do funkcji ochronnej*, SPPiPS, Kraków 2010; *idem*, *Kumulacja przedmiotowa roszczeń w sprawach z zakresu prawa pracy rozpatrywanych w różnych składach sądowych*, SPPiPS, Kraków 2011; Z. Milczek, *Koszty sądowe w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych*, PiZS 2006, nr 7; A. Milewski, *Zwrot akt sprawy organowi rentowemu w trybie art. 467 § 4 k.p.c.*, PiZS 2006, nr 4; L. Miroszewski, *Czy spółka cywilna jest pracodawcą?*, PiZS 2000, nr 9; E. Modliński, *Sądy ubezpieczeń społecznych jako szczególne sądy administracyjne*, Warszawa 1946; B. Myszk, *Status prawny spółki cywilnej w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego*, PS 1994, nr 6; Z. Niedbała (red.), *Prawo pracy*, Warszawa 2012; A. Patulski, *Spory ze stosunków pracy a inne rodzaje sporów*, Warszawa 1984; K. Piasecki (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. II, Warszawa 2010; S. Pilipiec, *Teoretycznoprawne aspekty zasady prawa do sądu*, Annales UMCS Sectio G, Lublin 2000; P. Pogonowski, *Realizacja prawa do sądu w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2005; M. Raczkowski, *Koszty zastępstwa procesowego w sprawach o podleganie ubezpieczeniom społecznym*, PiZS 2012, nr 10; T. Romer, *Właściwość sądów administracyjnych i sądów powszechnych w sprawach z zakresu prawa pracy (w:) M. Błachucki, T. Górzyńska (red.), Aktualne problemy rozgraniczenia właściwości sądów administracyjnych i powszechnych*, Warszawa 2011; K. Rymkiewicz, *Dowód z zeznań świadków w sprawach z zakresu prawa pracy*, SPPiPS, Kraków 2010; W. Sanetra, *Kilka refleksji w kwestii prawa do sprawiedliwego wyroku (w:) Z. Niedbała (red.), Księga pamiątkowa w piątą rocznicę śmierci Profesora Andrzeja Kijowskiego*, Warszawa 2010; *idem*, *O pojęciu jednolitości orzecznictwa sądowego oraz sposobach jej zapewnienia*, PS 2007, nr 6; *idem*, *Podstawy kasacyjne w sprawach z zakresu*

prawa pracy, PiZS 2000, nr 2; *idem*, *Postępowanie w sprawach emerytalno-rentowych w orzecznictwie Sądu Najwyższego* (w:) *Procedury w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych*, PSUS, Gniezno 2008; *idem*, *Refleksje o terminologii kodeksu postępowania cywilnego* (w:) J. Gudowski, K. Weitz (red.), *Aurea praxis, aurea theoria. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Tadeusza Erecińskiego*, t. 1, Warszawa 2011; *idem*, *Sąd właściwy w rozumieniu Konstytucji RP*, PS 2011, nr 9; *idem*, *Sądy powszechne i Sąd Najwyższy jako władza sądownicza* (w:) A. Szmyt (red.), *Trzecia władza. Sądy i trybunały w Polsce. Materiały Jubileuszowego L Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr i Zakładów Prawa Konstytucyjnego*, Gdynia, 24–26 kwietnia 2008 r., Gdańsk 2008 (także PS 2008, nr 6); *idem*, *Spór o spory kompetencyjne*, PS 2003, nr 9; *idem*, *Swoboda decyzji sędziowskiej z perspektywy Sądu Najwyższego*, PS 2008, nr 11–12; *idem*, *Ustrój sądów a rozstrzyganie spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych*, PS 2009, nr 9; *idem*, *Uwagi o skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia – ze szczególnym uwzględnieniem spraw z zakresu prawa pracy*, PS 2005, nr 9; *idem*, *W kwestii odpowiedzialności za wyrządzenie szkody przez wydanie orzeczenia niezgodnego z prawem wspólnotowym*, EPS 2006, nr 3; *idem*, *Władza sądownicza według Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* (w:) M. Seweryński, J. Stelina (red.), *Wolność i sprawiedliwość w zatrudnieniu. Księga pamiątkowa poświęcona Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej Profesorowi Lechowi Kaczyńskiemu*, Gdańsk 2012; *idem*, *Właściwość sądów powszechnych (sądów pracy i ubezpieczeń społecznych) i sądów administracyjnych w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych* (w:) M. Błachucki, T. Górzyńska (red.), *Aktualne problemy rozgraniczenia właściwości sądów administracyjnych i powszechnych*, Warszawa 2011; *idem*, *W sprawie spraw z zakresu prawa pracy* (w:) Z. Kubot, T. Kuczyński (red.), *Z zagadnień prawa pracy i prawa socjalnego. Księga jubileuszowa Profesora Herberta Szurgacza*, Warszawa 2011; M. Sawczuk, *Wyzwania płynące z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu w dziedzinie prawa sądowego cywilnego*, *Studia Iuridica Lublinensia* 2003, t. II; J. Stelina (red.), *Prawo pracy*, Warszawa 2012; A.M. Świątkowski, M. Wujczyk, *Przyszłość sądów pracy*, PS 2009, nr 11–12; J. Turek, *Uгода w procesie cywilnym*, *M. Praw.* 2005, nr 21; P. Wąż, *Koncepcja pracodawcy rzeczywistego w świetle art. 3 k.p.*, *M.P.Pr.* 2007, nr 3; K. Weitz, *Jurysdykcja krajowa w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2005; A. Wróbel (red.), *Stosowanie prawa Unii Europejskiej przez sądy*, Kraków 2005; A. Zieliński (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 2014; T. Zieliński, *Ubezpieczenia społeczne pracowników. Zarys systemu prawnego – część ogólna*, Warszawa–Kraków 1994.

Art. 459. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się w sprawach z zakresu prawa pracy, a także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

I. Sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych

1. Rozwój regulacji prawnej dotyczącej postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Pierwsze w miarę kompleksowe uregulowanie sporów ze stosunku pracy nastąpiło na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o sądach pracy (Dz. U. Nr 37, poz. 350). Sądy pracy, jako sądy specjalne, zostały powołane do rozstrzygania spraw spornych cywilnych wynikających m.in. ze stosunku pracy i nauki zawodowej między pracodawcami a pracownikami lub uczniami. Modyfikacja systemu orzekania w sprawach z zakresu prawa pracy nastąpiła już kilka lat później w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 1935 r. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo o sądach pracy (Dz. U. Nr 95, poz. 854 z późn. zm.), w którym doprecyzowano zwłaszcza właściwość sądów pracy (m.in. sprawy ze stosunku pracy, stosunku chałupniczego i z umowy o naukę zawodową, w których wartość przedmiotu sporu nie przewyższała 10 tys. zł) oraz tryb odwoławczy (skarga apelacyjna przysługiwała do sądu okręgowego jako sądu powszechnego, a gdy wartość przedmiotu zaskarżenia przekraczała 300 zł dopuszczalna była także skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego).

Po zakończeniu II wojny światowej wznowiono działalność sądów pracy w ramach rozporządzenia z 1934 r. Jednak już w 1950 r. sądy te zostały zlikwidowane i zgodnie z dekretem z dnia 26 października 1950 r. o przekazaniu sądom powszechnym spraw w zakresie sądownictwa pracy (Dz. U. Nr 49, poz. 446) rozpatrywanie spraw z zakresu prawa pracy podporządkowano ogólnym przepisom postępowania w sprawach cywilnych. Jednocześnie wprowadzono pozasądowy model ochrony prawnej w indywidualnych sporach pracy, tj. zakładowe komisje rozjemcze powoływane w przedsiębiorstwach uspołecznionych zatrudniających stale co najmniej 100 pracowników (zob. dekret z dnia 24 lutego 1954 r. o zakładowych

komisjach rozjemczych, Dz. U. Nr 10, poz. 35). Postępowanie przed tymi komisjami (zakładowymi i terenowymi lub odwoławczymi do spraw pracy) było obowiązkowym etapem rozpatrywania sporów ze stosunku pracy do lipca 1985 r., kiedy to wprowadzono fakultatywność, przed skierowaniem sprawy na drogę sądową, wszczęcia przez pracownika postępowania pojednawczego przed komisją pojednawczą (art. 242 § 2 k.p.).

Również sądownictwo ubezpieczeń społecznych zostało wyodrębnione w okresie międzywojennym, tj. pod koniec II Rzeczypospolitej, na mocy ustawy z dnia 28 lipca 1939 r. – Prawo o sądach ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 1961 r. Nr 41, poz. 215 z późn. zm.). Po wojnie – mimo zmiany ustroju politycznego i społeczno-gospodarczego – ustawa ta nie została uchylona i, w nieco zmodyfikowanej wersji, funkcjonowała w obrocie prawnym do końca 1974 r. Regulowała dwuinstancyjne postępowanie przed sądami ubezpieczeń społecznych: 1) okręgowymi sądami ubezpieczeń społecznych (skarga na decyzję organu rentowego lub rady nadzorczej oddziału ZUS) i 2) Trybunałem Ubezpieczeń Społecznych (skarga rewizyjna od orzeczeń okręgowych sądów ubezpieczeń społecznych).

Charakterystyczne dla tej procedury było m.in. (obszernie na ten temat E. Modliński, *Sądy ubezpieczeń społecznych...*, s. 1 i n.):

- szerokie rozumienie osoby legitymowanej (skarżącego) do wniesienia skargi – był to każdy, kto twierdził, że decyzja narusza jego prawa lub obciąża go obowiązkiem bez podstawy prawnej (art. 96 p.s.u.s.);
- wyodrębnienie, jako strony postępowania (obok skarżącego i organu rentowego), przypożwanego, czyli tego, czyje prawa lub obowiązki zależały od rozstrzygnięcia sporu (art. 95 i 99 p.s.u.s.), tj. w dzisiejszym rozumieniu zainteresowanego (zob. art. 477¹¹ § 2 zdanie pierwsze k.p.c.);
- możliwość zaskarżenia decyzji organu rentowego przez rzecznika interesu publicznego (art. 97 p.s.u.s.);
- postanowienie, że, co do zasady, skarga do sądu ubezpieczeń społecznych nie wstrzymywała wykonania zaskarżonej decyzji (art. 204 p.s.u.s.);
- orzekanie ponad żądanie skargi, z wyjątkiem przedmiotów nieobjętych postępowaniem przed organem rentowym (art. 296 § 2 p.s.u.s.);

Kamil Antonów – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Opolskiego, kierownik Zakładu Prawa Pracy i Zabezpieczenia Społecznego Wydziału Prawa i Administracji UO; autor wielu publikacji z zakresu prawa zabezpieczenia społecznego poświęconych w szczególności teoretycznym zagadnieniom wyodrębnienia tej dyscypliny prawniczej, nowemu systemowi emerytalnemu oraz postępowaniom w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych; członek Polskiego Stowarzyszenia Ubezpieczenia Społecznego.

Andrzej Jabłoński – doktor nauk prawnych; sędzia Sądu Okręgowego w Opolu; adiunkt na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, wykładowca Okręgowej Izby Radców Prawnych w Opolu oraz Krajowej Izby Doradców Podatkowych; poprzednio długoletni przewodniczący Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Rejonowego w Opolu; autor publikacji z zakresu prawa pracy oraz prawa zabezpieczenia społecznego; członek Polskiego Stowarzyszenia Ubezpieczenia Społecznego.

Bartosz Suchacki – radca prawny prowadzący kancelarię radcy prawnego w Opolu; nacelnik Wydziału Obsługi Prawnej Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Opolu; współautor komentarza *Emerytury i renty z FUS. Emerytury pomostowe. Okresowe emerytury kapitałowe*, Warszawa 2014.

Jacek Witkowski – sędzia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z wieloletnim doświadczeniem orzeczniczym w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych; w latach 2002–2009 pełnił funkcję sędziego wizytatora w sprawach z zakresu prawa pracy; członek Stowarzyszenia Sędziów Polskich *Iustitia*.

■ Komentarz zawiera kompleksowe omówienie pracowniczej i socjalnej problematyki procesowej wyodrębnionej w dziale III, tytułu VII księgi pierwszej kodeksu postępowania cywilnego pt. „Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych”. Książka obejmuje nie tylko te rozwiązania proceduralne, które odnoszą się do postępowania przed sądem pierwszej instancji, lecz dotyczy także innych zagadnień procesowych uregulowanych w kodeksie postępowania cywilnego (m.in. skarga kasacyjna i o wznowienie postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych) oraz poza nim (np. koszty sądowe).

■ Publikacja została opracowana ze znacznym udziałem praktyków – sędziów i przedstawiciela obsługi prawnej ZUS, co pozwoliło rozszerzyć rozważania o kwestie proceduralne z dziedziny sądowego stosowania procesowego prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, nie zawsze poruszane w piśmiennictwie i orzecznictwie sądowym. W komentarzu pojawiają się także wątki teoretycznoprawne, co może być przydatne w dyskusji naukowej nad właściwym ukształtowaniem pracowniczej i socjalnej procedury sądowej.

■ Książka przeznaczona jest w szczególności dla sędziów, pełnomocników procesowych ubezpieczonych (adwokatów i radców prawnych) oraz pracowników instytucji ubezpieczeniowych (ZUS, KRUS, wojskowych i policyjnych organów emerytalnych).

ISBN 978-83-264-3394-8

Cena 119 zł
(w tym 5% VAT)

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia.ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

